

07.05.2014

Kj/49

§ 186

Sj / Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite nimien ja muun historiatiedon saamisesta esille Santahaminan punaisten hautapaikan yhteyteen

HEL 2013-014522 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 54 muuta valtuutettua esittävät, että kaupunki ryhtyy toimiin, joilla Santahaminaan haudattujen, punavankileireillä kuolleiden hautapaikan yhteyteen saadaan esille sinne haudattujen nimet ja muuta tietoa punavankileirien historiasta. Samalla esitetään selvitettäväksi mahdollisuutta esittää punavankileirien historiaa tapahtumapaikoilla esimerkiksi uusia informaatioteknologioita soveltaen.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunginmuseon johtokunnan lausuntoon, jossa todetaan muun muassa, että vuosi 2018 on oikea aika nostaa esille sisällissodan tapahtumat eri näkökulmista. Helsingin kaupunginmuseo tulee tuolloin toteuttamaan näyttelyn Helsinki 1918. Sodan tapahtumapaikkojen esittely mobiiliteknikkaa hyödyntäen tukisi hyvin kaupunginmuseon näyttelyä, ja toisi esiin eri paikkoihin liittyviä tekstejä ja muuta aineistoa. Santahaminan hautapaikan esittelyssä uusi teknologia olisi erityisen hyödyllinen, koska hautapaikka sijaitsee sotilasalueella. Johtokunta toteaa kuitenkin samalla, että kaupunginmuseolla ei ole itsellään resursseja koota tällaista, mobiiliteknologiaan perustuvaa kokonaisuutta.

Johtokunta katsoo vielä, että kun muistamisen kohteena on Suomen historian yksi merkittävimmistä vaiheista, tulee järjestelyjen olla mahdollisimman laajapohjaisia. Kaupunginmuseon on luonnollisesti

07.05.2014

Kj/49

oltava mukana näissä järjestelyissä. Kaupunginmuseo järjestääkin vielä keväällä tilaisuuden, jossa mahdolliset kumppanit voivat keskustella vuotta 2018 koskevista suunnitelmistaan ja kartoittaa yhteistyön mahdollisuuksia. Ajoissa aloitettavan yhteistyön tavoitteena on saada eri toimijoiden resurssit käyttöön mahdollisimman monipuolisella ja yhteisesti pohditulla tavalla. Yhteistyön avulla voi löytyä myös mahdollisuus kehittää uusia informaatioteknologioita, joiden kautta Santahaminan hautapaikan yhteyteen saataisiin tietoa punavankileirien historiasta ja joukkohautaan haudatuista.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite
- 2 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite (allekirjoitettu)

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.04.2014 § 467

HEL 2013-014522 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 21.01.2014 § 4

07.05.2014

Kj/49

HEL 2013-014522 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti esitti lausuntonaan seuraavaa:

Kaupunginvaltuutettu Yrjö Hakasen ja 44 muun kaupunginvaltuutetun 11.5.2005 tekemän aloitteen seurauksena Santahaminan joukkohaudan historiaa on viime vuosina selvitetty ja asiasta tullaan saamaan uutta tutkittua tietoa näillä näkymin vuoden 2014 aikana. Kaupungin historiatoimikunta julkaisee Jarmo Niemisen toimittaman Helsingin sotasurmat 1914-22 –teoksen, joka sisältää lukuisia tutkimusartikkeleita kriisivuosista sekä matrikkelin kuolleista. Jo vuosina 1998-2003 valtioneuvoston kanslian yhteydessä toimi tutkimushanke Suomen sotasurmat 1914–22. Sen tehtävänä oli tutkia ensimmäisessä maailmansodassa, vuoden 1918 sodassa ja heimosodassa surmansa saaneita suomalaisia ja vastaavissa sotaoloissa Suomessa menehtyneitä ulkomaalaisia. Tarkoituksena oli myös lopullisesti purkaa erityisesti vuoden 1918 sodan synnyttämä kansallinen trauma. Näiden projektien tutkimustuloksien perusteella myös sisällissodassa kuolleiden kohtalot Helsingin osalta ovat tarkentuneet ja tarkentumassa.

Santahaminan joukkohauta on Helsingin ja Suomen sisällissodan suurimpia joukkohautoja. Arviot haudassa lepäävien lukumääristä vaihtelevat 1000 ja 3500 välillä. Joukkohaudan luo pystytettiin Uno F. Inkisen suunnittelema punagraniittinen muistomerkki vuonna 1949. Sitä on hoidettu lähinnä Entiset Punakaartilaiset ry:n, SKP:n Helsingin piirijärjestön ja Helsingin Vasemmistoliiton varoilla. Helsingin kaupungin rakennusviraston katu- ja puisto-osasto on pitänyt huolta muistomerkin ympäristöstä. Alueen merkittävydestä ja kiinnostavuudesta kertoo se, että joukkohaudan ja muistomerkin hoidosta ja muistopaikan esiin tuomisesta on 2000-luvun kuluessakin tehty erilaisia aloitteita. Myös Santahaminan tulevaisuutta pohtinut Santahamina-työryhmä on raportissaan vuonna 2008 todennut, että Santahaminassa olevien kulttuurihistoriallisten ja luonto- ja rakennustaiteellisten arvojen sekä kulttuurihistoriallisten kerrostumien säilyttäminen, hoito, tunnettavuuden lisääminen sekä tutustumisedellytysten parantaminen on todellinen kulttuuriteko. Johtokunta voi yhtyä tähän näkemykseen ja katsoo, että Helsingin kaupungin tulee osaltaan olla mukana tässä työssä.

Sisällissotaan liittyvää tutkittua aineistoa on jo runsaasti saatavilla ja kokonaisuus täydentyy koko ajan. Johtokunta katsoo, että tämän tutkitun, Helsinginkin menneisyyttä valottavan tiedon jakaminen on tärkeää. Myös Santahaminan joukkohaudan historian selvittäminen ja muistaminen on merkittävä osa kaupunkimme historiallista perintöä. Aloitteen mukainen hanke on siten kannatettava, samoin kuin siinä

esitetty uusien informaatio- ja julkaisuteknologioiden soveltaminen niin tietosisällön laajuuden kuin tiedon mahdollisimman laajan saavutettavuuden vuoksi. Erityisesti Santahaminan tietoja esiteltäessä esimerkiksi uusien mobiiliteknologioiden hyödyntäminen olisi tarpeen, koska hautapaikka sijaitsee sotilasalueella.

Vuonna 2018 tulee kuluneeksi 100 vuotta kansakunnan jakaneesta ja traumatisoineesta sisällissodasta. Se on oikea hetki nostaa esille sodan tapahtumat eri näkökulmista katsottuna. Tätä ajatellen nyt on myös tilaisuus pohtia, miten kaupunkilaisille voidaan esitti mielekkäällä tavalla tietoa vuoden 1918 tapahtumista. Helsingin kaupunginmuseo tulee toteuttamaan näyttelyn Helsinki 1918. Sodan tapahtumapaikkojen esittely mobiiliteknologiaa hyödyntäen ja Santahaminan joukkohauta mukaan lukien olisi hyvin näyttelyä tukeva ja sen sisältöä laajentava, monipuolinen tapa tuoda esiin paikkoihin liittyvää tietoa, tekstejä, valokuvia ja jopa liikkuvaa kuvaa. Tämä teknologia mahdollistaa myös kansalaisten omien kommenttien ja tietojen lisäämisen osaksi aineistoa. Mikäli tällainen sisällissodan tapahtumapaikoista kertova tietopaketti nähdään tarpeelliseksi, vaatii se mahdollistuaakseen ja onnistuakseen rahoitusta ja henkilöstöresursseja niin verkkosisällön tuottamiseen kuin sen tekniseen toteutukseen. Nykyresurssein Helsingin kaupunginmuseolla ei näyttelyprojektin rinnalla ole mahdollisuutta koota ja työstää tällaista mobiiliteknologian erityisosaamista vaativaa kokonaisuutta. Muutoinkin Suomen historian yhden merkittävimmän vaiheen merkivuoden hankkeiden ja tapahtumien järjestämisen tulee pohjautua mahdollisimman laajapohjaiseen yhteistyöhön, jossa Helsingin kaupunginmuseon tuki tulee olla mukana. Johtokunta toivoo, että Helsingin osalta sisällissotaan liittyvän aineiston kokoaminen ja julkaisutyö voisi muodostua useita eri tahoja yhteen kokoavaksi Suomen itsenäisyyden merkivuosien hankkeeksi ja eheyttäväksi yhteisponnistukseksi, joka suuntaa tulevaan.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi